

maak je eigen

poëziefilm

nederlands

poëziefilm

f e s t i v a l

Docentenhandleiding

Inleiding

*“Echte poëzie kan communiceren
voordat ze wordt begrepen.”*

- T.S. Elliot.

Poëzie is misschien niet het meest sexy onderwerp in de ogen van de leerling, maar met het maken van een poëziefilm verbind je de woorden aan hun belevingswereld. Zo wordt leescultuur en beeldcultuur versmolten. Je werkt met de leerlingen niet alleen aan taalvaardigheid, leesbevordering maar ook aan burgerschap (zelfontplooiing) en kunst & cultuur.

Leer samen vakoverstijgend om woorden in filmbeelden om te zetten en zo een eerste poëziefilm te maken.

Aan het eind van deze lessenreeks heeft de leerling inzicht in het verbeelden van poëzie door middel van film.

De eerste lessen focussen zich op symboliek en letterlijk, hoe je een gedicht kan vertalen naar beeld en maken leerlingen kennis met filmbegrippen zoals storyboard en moodboard. Leerlingen gaan actief aan de slag met hoe ze hun eigen beleving van het gedicht kunnen vertalen naar een creatief product: De poëziefilm.

Deze docentenhandleiding is opgedeeld in 7 lessen van 50-60 min voor HAVO/VWO. Per les vind je naast de docentenhandleiding met de benodigde informatie ook een powerpoint zodat je direct aan de slag kan. Daarnaast is er een speciaal werkboekje voor leerlingen.

Voel je vrij om de lessen aan te passen aan je eigen school en aan je klas.

Heb je vragen of opmerkingen, neem dan contact op met info@poeziefilmfestival.nl

Ik wens jullie een hele mooie en verbindende poëtische samenwerking toe.

Helmie Stil

Filmmaker en mededirecteur/oprichter Nederlands Poëziefilm Festival.

Colofon

Auteur, concept en uitvoering: Helmie Stil

In opdracht van Het Nederlands Poëziefilm Festival

Ontwikkeld binnen Proeftuin Filmhub Oost - Laura Bertram

Vormgever: Marc Weikamp

Met dank aan: Kathelijne Bijlsma

Les 1

Letterlijk en Symbolisch

Duur: 50 - 60 minuten

In de eerste les maken de leerlingen kennis met wat een poëziefilm is en ontdekken ze op een speelse manier wat symboliek is. Je kan kiezen om het emoji kaartspel te spelen of de leerlingen de opdracht lievelingsdag te laten maken. Heb je genoeg tijd doe dan allebei!

Leerdoelen

- De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat een poëziefilm is
- De leerling herkent en begrijpt de begrippen: letterlijk en symbolisch verbeelden
- De leerling kan een abstract begrip omzetten in een symbolisch beeld

Benodigdheden

- Powerpoint les 1 Letterlijk en symbolisch
- Docentenhandleiding les 1 Letterlijk en symbolisch
- Werkbladen leerling Les 1 Letterlijk en symbolisch
- Tekenmateriaal zoals stiften en potloden
- Emoji's kaartspel – 5 keer a4-tje uitprinten en knippen
- Digibord

Inleiding: 5 min

Digibord Les 1 slide 1, 2, 3 en 4

Slide 1: Tijdens het project film & poëzie gaan jullie in groepjes van 4-6 leerlingen een eigen korte poëziefilm maken. De komende 7 lessen gaan we poëziefilms bekijken, poëzie lezen, beelden bij woorden zoeken en filmen. Met als einddoel een echte première van de films in de klas

Slide 2: Wat gaan we vandaag doen

Vraag de klas nu hoe ze over de volgende stellingen denken en ga met ze in gesprek. Handopsteken als ze het met de stelling eens zijn:

Slide 3: Poëzie is het aller saaiste wat er is?**Slide 4:** Ik lees poëzie?**Slide 5:** Ik weet wat poëzie is?

Begin met het uitleggen van poëzie: Poëzie is een kunstvorm. Je hebt poëzie in de vorm van een tekst – het gedicht, in schilderijen, boeken, muziek en eigenlijk in alle kunsten. En wij gaan ons verdiepen in film. Door poëzie kom je op een bijzondere manier in aanraking met wat mensen denken, voelen en ervaren.

Poeziefilm versus videoclip: 15 min

Digibord Les 1 slide 6, 7, 8, 9 en 10

We gaan nu naar een poëziefilm kijken.

Pak je werkblad erbij les 1 Letterlijk en Symbolisch en schrijf op waarom dit volgens jou een poëziefilm is.

Laat vervolgens de poëzie film Ik haat poëzie van Lemuël de Graav zien op slide 7

Slide 8: Vraag aan de klas wat ze vonden van de film *Ik Haat Poëzie*?

Wat viel ze op? Waarom vinden ze dit? Waarom is dit een poëziefilm?

Vertel dat de film *Ik haat poëzie* een poëziefilm is:

Een poëziefilm is een film gebaseerd op een gedicht, in ons geval, een tekst van een dichter.

De woorden rijmen in deze film, er zit een ritme in de montage en in de tekst.

Er wordt vaak van shot gewisseld wanneer er een nieuwe regel tekst begint.

Wat is volgens jullie de boodschap van deze film?**Wat denkt de filmmaker/dichter?**

De dichter/filmmaker probeert je op het verkeerde been te zetten door de woorden ik haat poëzie te gebruiken terwijl hij eigenlijk de "witte" literaire wereld en de verwachtingen die mensen hebben van dichters haat, maar poëzie zelf niet. Hij is zelf dichter en houdt enorm van woorden en poëzie.

Stukje uit gedicht: "Ik haat poëten en eenieder die luistert naar hen/ ik haat intellectuelen die denken te weten wat ik ben."

Eigenlijk komen jullie dagelijks in aanraking met poëzie, denk aan muziek, songteksten en videoclips.

Slide 9: Videoclip: Ijsland – Hemel en aarde
De teksten van Sef en Abel zijn ook poëzie
<https://www.youtube.com/watch?v=3T-NIFW0f1E>

Slide 10: Wat is het verschil tussen een poëziefilm en een videoclip?

Bij een videoclip staat de muziek op nummer 1 en bij een poëziefilm de woorden en het beeld. Een poëziefilm hoef je niet te begrijpen maar meer te voelen. Soms snap je er niks van en dat is oke. We hebben allemaal andere gedachten bij woorden. Bij een poëziefilm gebruik je alle twee de helften van je hersenen, de linker hersenhelft voor het begrijpen van de woorden en de rechter hersenhelft voor het begrijpen van de beelden.

Iets wordt dus niet altijd letterlijk verbeeld: Tijdens de zin "Ik haat Poëzie" zie je in de film de filmklapper en een knip in de montage,, hiermee geeft de filmmaker aan dat hij een rol speelt (dat er verwacht wordt dat hij een rol speelt) en dat de haat voor poëzie steeds wordt herhaalt zonder dat je haat letterlijk in de film ziet.

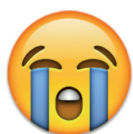
Letterlijk en Symbolisch: 10 min

Digibord les 1 slide 11, 12, 13, 14 en 15

Vertel de leerlingen dat in een poëzie film vaak gebruik wordt gemaakt van symboliek. Maar wat is nou het verschil tussen iets letterlijk en iets symbolisch verbeelden?

Slide 11: Wat is volgens jullie letterlijk of symbolisch?

Laten we hiervoor eens naar emoji's kijken.

1

2

3

4

5

6

Werkblad les 1 Start met de emoji quiz: wat betekenen deze emoji's? Laat de leerlingen (individueel of in tweetallen) de emoji quiz maken die op het werkblad van les 1 staat. Ze schrijven bij iedere afgebeelde emoji op wat deze betekend.

Besprek vervolgens klassikaal de antwoorden van de leerlingen. Volgende slide 12 en 13 (bron: cyberburger.nl)

Vertel de klas dat emoji's verschillend geïnterpreteerd worden. Ouders denken vaak dat een emoji's iets anders betekenen dan kinderen. Een emoji van een kopje koffie betekend veel meer dan alleen letterlijk dat kopje koffie. We hebben er een betekenislaag aan toegevoegd namelijk roddels, ik wil alles weten. Het kopje koffie is het teken geworden voor vertel me alles of het kopje koffie staat symbool voor dat je alles wilt weten.

Dit noem je symboliek. Symboliek is de kunst om via beelden, objecten of handelingen abstracte begrippen en diepere betekenissen weer te geven die niet direct zichtbaar zijn. Het functioneert als een verborgen taal, waarbij bijvoorbeeld een witte duif vrede symboliseert. Deze beelden maken complexe ideeën toegankelijk en geven lagen aan verhalen/gedichten.

Het emoji spel: 10 min

Digibord les 1 slide 14

Emoji Spel. Jullie gaan zo in groepjes van 4 het emoji spel spelen. Deel de kaarten per groepje uit.

Als ik bijvoorbeeld de emoji kaart met hartjes in de ogen pakt. Een Symbolische manier van deze emoji beschrijven kan zijn: " Ik gebruik deze emoticon om te zeggen dat ik van m'n vriend/vriendin hou."

Maak groepjes van 4

Pak het emoticon kaartspel erbij

De eerste speler pakt een emoji kaart van de stapel en omschrijft de emoji symbolisch, dus niet letterlijk

Je groepje moet raden over welke emoji het gaat

Is het goed dan pakt degene naast je de volgende emoji kaart van de stapel af en omschrijft de kaart symbolisch.

Zijn alle emoticon kaarten gespeeld? Dan ben je klaar!

Print het emoji kaartspel uit en knip de kaarten voor het spel.

Extra opdracht 10 min

Digibord les 1 slide 15

Lievelingsdag opdracht in tweetallen.

Pak je werkblad les 1 erbij en maak de lievelingsdag opdracht

Denk na over je lievelingsdag van de week. Zet deze dag om in 1 beeld en 1 kleur?

Pak je potloden. Jullie hebben 2 minuten om te tekenen.

Teken je gevoel en 1 beeld van je lievelingsdag in de week. Daarna probeert je buurmens te raden welke dag het is.

Afsluiting 5 min

Digibord les 1 slide 16 en 17

Huiswerk:

Lees de gedichten op de website: www.poeziefilmfestival/educatie alvast door.

Je gaat één van die gedichten verfilmen

Wat vond je van de les? Wat is een poëziefilm en wat is symboliek?